

ALGEMEEN NEDERLANDS SUID-AFRIKAANS VERBOND (ANSAV), Vlaams-nationalistische vereniging van Groot-Nederlandse strekking die de apartheidspolitiek verdedigde en de culturele banden tussen Vlaanderen, Nederland en Zuid-Afrika wilde versterken.

Het ANSAV kwam tot stand in 1952 en bleef aanvan-

AKVS-leiding en het Studentensecretariaat opnieuw activiteiten ontwikkelden. Daardoor kwamen er eerst al initiatieven vanuit de basis, zoals in Antwerpen het tijdschrift *Storm* en in Lier het Katholiek Vlaamsch Secretariaat voor Studentearbeid, die nadien door het Leuvense AKVS werden teruggefloten. Vanaf 1919-1920 was Leuven opnieuw de draaischijf van het AKVS waar het secretariaat verder werd uitgebouwd en van waaruit een eigen driemaandelijks tijdschrift *De Blauwvoet* vanaf 1920 begon te verschijnen. Eerst kwam het initiatief nog van vooroorlogse leiders zoals Filip de Pillecyn, Calbrecht en L. de Jonghe, maar de echte organisatorische bloeiperiode was vooral het werk van de eerste naoorlogse generatie in het bijzonder van de ploeg rond Berten Catry, die van 1921 tot 1924 algemeen voorzitter was. Het tijdschrift kende toen een maximale oplage van 4300 exemplaren. Het AKVS was georganiseerd per gouw (provincie), met een eigen bestuur, die het kader vormde voor het samenkomen van plaatselijke bonden op gowdagen. De vijf gowbesturen vormden samen in Leuven het hoofdbestuur van het AKVS dat werd voorgezeten door een algemeen voorzitter. In 1923-1924 waren er 223 plaatselijke bonden aangesloten, waarvan 1/3 in West-Vlaande-

ren, $1/5$ in Oost-Vlaanderen, $1/6$ zowel in Antwerpen als Limburg en $1/10$ in Brabant. Een berede-
neerde schatting van het ledenaantal in verhouding
tot het aantal collegeleerlingen in de jaren 1920
leert ons dat toen in Limburg ten minste $3/4$ van de
katholieke collegeleerlingen lid was, in West-
Vlaanderen zeker de helft, in Oost-Vlaanderen
wellicht $2/5$ en in de provincie Antwerpen ten min-
ste $1/3$.

Het AKVS kwam in de loop van de jaren 1920 in
conflict met de kerkelijke overheid, omdat de
hoofdleiding systematisch aanstuurde op een radi-
calisering in anti-Belgische Vlaams-nationalisti-
sche richting. Pogingen om de plaatselijke bonden
gelijke pas te doen houden met de vanuit Leuven
voorgehouden koers leidde tot interne spanningen
en ongenoegen van een aantal plaatselijke bonden.
De ontknoping van de Leuvense studentenrevolte
van 1924-1925 met de door Leuvense studenten af-
gekondigde boycot van de kerkomhalingen voor de
katholieke universiteit, was voor de meest Vlaams-
gezinde bisschop Martinus-Hubertus Rutten van
Luik aanleiding om de Limburgse gouwbond los te
scheuren van het AKVS en het opnieuw onder be-
stuur van seminaristen vanuit Luik te plaatsen. De
derde generatie AKVS-leiders die gevormd was

Het AKVS-hoofdbestuur 1927-1929. V.l.n.r.: (zittend) Domien Pelgroms, Floris van der Mueren, voorzitter Ferdinand Vercnocke, René Lagrou, Jef de Langhe; (staand) Lode Vernimmen, Bert Cattersel, Karel de Vaster, Achiël de Gryse, Joris Hermans, Theo Luykx, Mon Rubbens, Jan Seghers, Door Dehing, Jan Acke, Jos Leysen, Luc Carton, Bert de Bie, Marcel Usé, Jan Brans en Bob Fransman. (AMVS)

kelijk een Antwerps initiatief. In de loop van de jaren 1960 ontstonden er ook afdelingen in Mechelen, Gent en Brussel terwijl de afdeling in Zuid-Afrika werkzaam was onder de naam Dietse Federasie. De activiteiten van het ANSAV beperkten zich vooral tot het uitwisselen van contacten en correspondentieadressen, het verspreiden van informatiemateriaal over Zuid-Afrika en het inrichten van voorlichtingsavonden en debatten. Eerste voorzitter was **Dries Bogaert**, secretaris **Karel Waternaux**. Zij werden opgevolgd door respectievelijk **Karel Delahaye** en **Siegfried Verbeke**. Uit de Gentse afdeling, die zich in 1967 van het ANSAV afscheidde, groeide de vereniging **Vrienden van Zuid-Afrika**, die na het verdwijnen van het ANSAV in 1968 de activiteiten van het Verbond voortzette.

LITERATUUR: E. Verhoeyen, 'L'extrême-droite en Belgique. II. L'extrême-droite au sein du nationalisme flamand', in *Courrier hebdomadaire du CRISP*, nr. 675-676 (7 mars 1975).

JAN CREVE